

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

10 april 2019

WETSVOORSTEL

**tot oprichting van een Federaal Instituut
voor de bescherming en de bevordering
van de rechten van de mens**

AMENDEMENTEN

Zie:

Doc 54 3670/ (2018/2019):

- 001: Wetsvoorstel van mevrouw Becq, de heren Terwingen en Van Peteghem, mevrouw Van Hoof en de heer Miller.
- 002: Amendement.
- 003: Wijziging indiener.
- 004: Amendementen.
- 005: Verslag van de eerste lezing.
- 006: Artikelen aangenomen in eerste lezing.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

10 avril 2019

PROPOSITION DE LOI

**portant création d'un Institut fédéral
pour la protection et la promotion
des droits de l'Homme**

AMENDEMENTS

Voir:

Doc 54 3670/ (2018/2019):

- 001: Proposition de loi de Mme Becq, MM. Terwingen et Van Peteghem, Mme Van Hoof et M. Miller.
- 002: Amendement.
- 003: Modification auteur.
- 004: Amendements.
- 005: Rapport de la première lecture.
- 006: Articles adoptés en première lecture.

11229

Nr. 13 VAN MEVROUW **WATERSCHOOT** EN DE HEER **DE VRIENDT**

Art. 6

Paragraaf 4 vervangen door wat volgt:

“§ 4. Overeenkomstig artikel 17 van het Gerechtelijk Wetboek is het Instituut gemachtigd alle schendingen van de fundamentele rechten aanhangig te maken bij de Raad van State, het Grondwettelijk Hof of enig ander rechtscollege.”

VERANTWOORDING

Het Instituut moet beschikken over een transversale adië-ringsbevoegdheid, in overeenstemming met zijn transversale opdracht en met de transversale aard van de mensenrechten.

De wet van 21 december 2018 heeft artikel 17 van het Gerechtelijk Wetboek in die zin gewijzigd dat “een rechtspersoon, die de bescherming beoogt van de rechten van de mens of fundamentele vrijheden zoals zij zijn erkend in de Grondwet en in de internationale instrumenten die België binden”, in rechte kan optreden voor de gewone rechtscollèges, “onder de volgende voorwaarden:

1° het maatschappelijk doel van de rechtspersoon is van bijzondere aard, onderscheiden van het nastreven van het algemeen belang;

2° de rechtspersoon streeft op duurzame en effectieve wijze dit maatschappelijk doel na;

3° de rechtspersoon treedt op in rechte in het kader van dat maatschappelijk doel, met het oog op de verdediging van een belang dat verband houdt met dat doel;

4° de rechtspersoon streeft met zijn rechtsovereenkomst louter een collectief belang na”.

Het ware wenselijk mocht het Federaal Instituut voor de rechten van de mens (FIRM) die bevoegdheid eveneens hebben. De tekst van artikel 17 van het Gerechtelijk Wetboek zou trouwens al op die manier kunnen worden opgevat, aangezien het FIRM rechtspersoonlijkheid heeft en het “de bescherming beoogt van de rechten van de mens of fundamentele vrijheden zoals zij zijn erkend in de Grondwet en in de internationale instrumenten die België binden”, wat een maatschappelijk doel

N° 13 DE MME **WATERSCHOOT** ET M. **DE VRIENDT**

Art. 6

Remplacer le § 4 par la disposition suivante:

“§ 4. Conformément à l'article 17 du Code judiciaire, l'Institut a le pouvoir de saisir le Conseil d'État, la Cour constitutionnelle ou toute juridiction pour toute atteinte aux droits fondamentaux.”

JUSTIFICATION

L'Institut doit disposer d'une compétence de saisine transversale, correspondant à sa mission transversale et au caractère transversal des droits humains.

La loi du 21 décembre 2018 a introduit un amendement à l'article 17 du Code judiciaire qui permet à “une personne morale, visant à protéger des droits de l'homme ou des libertés fondamentales reconnus dans la Constitution et dans les instruments internationaux qui lient la Belgique”, d'agir devant les juridictions ordinaires “aux conditions suivantes:

1° l'objet social de la personne morale est d'une nature particulière, distincte de la poursuite de l'intérêt général;

2° la personne morale poursuit cet objet social de manière durable et effective;

3° la personne morale agit en justice dans le cadre de cet objet social, en vue d'assurer la défense d'un intérêt en rapport avec cet objet;

4° seul un intérêt collectif est poursuivi par la personne morale à travers son action”.

Il serait opportun que l'Institut fédéral des droits Humains (IFDH) puisse également exercer cette compétence. Le texte même de l'article 17 du Code judiciaire pourrait d'ailleurs être lu comme l'y autorisant déjà, car l'IFDH a la personnalité juridique et a bien pour objet de “protéger des droits de l'homme ou des libertés fondamentales reconnus dans la Constitution et dans les instruments internationaux qui lient la Belgique”, un objet social de nature particulière. Pour raisons de clarté,

van bijzondere aard is. Ter wille van de duidelijkheid is het evenwel beter dat de wet waarbij het FIRM wordt opgericht, zulks uitdrukkelijk stelt.

Aangezien het FIRM, overeenkomstig artikel 17 van het Gerechtelijk Wetboek, de verdediging van een collectief belang en niet van een individueel belang zou nastreven, kan het die bevoegdheid worden verleend zonder dat het Instituut er noodzakelijkerwijze ook bevoegd voor moet worden gemaakt om individuele klachten te ontvangen en af te wikkelen.

Nu al stelt het wetsvoorstel dat het Instituut “alle personen [kan] horen en (...) alle inlichtingen en documenten [kan verkrijgen] die noodzakelijk zijn voor de beoordeling van situaties die tot zijn bevoegdheid behoren”, zoals artikel 6, § 2, 2°, kan worden omschreven. Dit amendement beoogt het Instituut daartoe te machtigen, zodat het meer bepaald, uit naam van het door hem belichaamde collectief belang, voor de rechtscollèges van de rechterlijke orde in rechte kan optreden om een einde te doen maken aan elke bij hem gemelde schending van de mensenrechten, mocht het een dergelijke reactie gerechtvaardigd vinden.

il est cependant plus approprié que la loi créant l'IFDH soit explicite à ce propos.

Dès lors que, conformément à l'article 17 du Code judiciaire, l'IFDH agirait pour la défense d'un intérêt collectif, et non pour la défense d'un intérêt individuel, l'Institut pourrait se voir reconnaître cette compétence sans que ceci doive nécessairement s'accompagner d'une compétence de l'Institut de recevoir des plaintes individuelles, et d'en assurer le suivi.

Dans la proposition de loi actuelle, il est déjà prévu que l'Institut puisse “entendre toute personne, obtenir toute information et tout document nécessaires à l'appréciation de situations relevant de sa compétence”, pour paraphraser l'article 6, § 2, 2°. L'amendement permettra à l'Institut d'exercer cette compétence, consistant pour lui à agir en justice devant les juridictions judiciaires, au nom de l'intérêt collectif qu'il incarne, afin de faire cesser toute violation des droits de l'homme qui aurait été portée à sa connaissance, s'il estime une telle réaction justifiée.

Véronique WATERSCHOOT (Ecolo-Groen)
Wouter DE VRIENDT (Ecolo-Groen)

Nr. 14 VAN MEVROUW **WATERSCHOOT** EN DE HEER **DE VRIENDT c.s.**

Art. 3

Het derde lid aanvullen met de volgende twee zinnen:

“Op het niveau van de Federale Staat en de deelstaten coördineert het Instituut de dialoog en de samenwerking, zowel met de organisaties belast met de verdediging en de bevordering van de rechten van de mens als met het middenveld en de organisaties van dat middenveld. Het Instituut evalueert geregeld die dialoog en die samenwerking.”

VERANTWOORDING

Er dient bijzondere aandacht te blijven uitgaan naar de algemene structuur die wordt gekenmerkt door de co-existentie van dit Instituut met de andere instanties ter bescherming en bevordering van de rechten van de mens:

1. wat de federale instanties betreft:

- a. het Federaal Migratiecentrum;
- b. het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen;
- c. het College van de Federale Ombudsmannen;
- d. de Gegevensbeschermingsautoriteit;
- e. de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind;
- f. het Vast Comité van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten;
- g. de Centrale toezichtsraad voor het gevangeniswezen;

2. wat het interfederaal niveau betreft:

- a. het Interfederaal Centrum voor gelijke kansen en bestrijding van discriminatie en racisme;
- b. de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind;

N° 14 DE MME **WATERSCHOOT** ET M. **DE VRIENDT ET CONSORTS**

Art. 3

Compléter l’alinéa 3 par les deux phrases suivantes:

“Il coordonne au niveau de l’État fédéral et des entités fédérées le dialogue et la coopération tant avec les organisations chargées de la défense des droits de l’homme et de la promotion des droits humains qu’avec la société civile et ses organisations. Il évalue régulièrement ce dialogue et cette coopération.”

JUSTIFICATION

Il faut continuer à accorder une attention particulière à l’architecture générale marquée par la coexistence de l’Institut avec d’autres organismes de protection et de promotion des droits de l’homme:

1. pour les organes fédéraux:

- a. le Centre fédéral Migration;
- b. l’Institut pour l’égalité des femmes et des hommes;
- c. le Collège des médiateurs fédéraux;
- d. l’Autorité de Protection des données;
- e. la Commission nationale pour les droits de l’enfant;
- f. le Comité R;
- g. le Conseil central de surveillance pénitentiaire;

2. au niveau interfédéral:

- a. le Centre interfédéral pour l’égalité des chances et la lutte contre le racisme et les discriminations;
- b. la Commission nationale des droits de l’enfant;

3. wat de deelstaten betreft:

- a. de *Médiateur de la Région Wallonne*;
- b. de *Médiateur de la Fédération Wallonie-Bruxelles*;
- c. de *Ombudsmann der Deutschsprachigen Gemeinschaft*;
- d. de *Kinderrechtencommissaris*;
- e. de *Délégué général aux droits de l'enfant de la Fédération Wallonie-Bruxelles*.

De lijst kan nog worden aangevuld met andere nog op te richten instanties of met instanties die bij het voornoemde Platform zouden kunnen aansluiten.

Ook alle verenigingen en ngo's van het middenveld (met name de verenigingen die zich inzetten voor de bescherming van de klokkenluiders) worden uitgenodigd te participeren aan die dialoog en die coördinatie.

Een geregelde evaluatie van die structuur is vereist om de hoogst mogelijke bescherming van de grondrechten – afzonderlijk en als één geheel – te waarborgen.

3. au niveau des entités fédérées:

- a. le Médiateur de la Région Wallonne;
- b. le Médiateur de la Fédération Wallonie-Bruxelles;
- c. l'*Ombudsmann der Deutschsprachigen Gemeinschaft*;
- d. le *Kinderrechtencommissaris*;
- e. le Délégué général aux droits de l'enfant au niveau de la Fédération Wallonie-Bruxelles.

Cette liste pourra encore inclure d'autres organismes qui seraient encore créés ou associés à ladite Plateforme.

L'ensemble des associations et ONG de la société civile sont également invitées à ce dialogue et à cette coordination, notamment les associations actives en matière de protection des lanceurs d'alerte.

Une évaluation régulière de cette architecture est nécessaire pour assurer le meilleur niveau de protection des droits fondamentaux; pris séparément et dans leur ensemble.

Véronique WATERSCHOOT (Ecolo-Groen)
Wouter DE VRIENDT (Ecolo-Groen)
Georges DALLEMAGNE (cdH)

Nr. 15 VAN MEVROUW **WATERSCHOOT** EN DE HEER **DE VRIENDT c.s.**

Art. 5

Een punt e/1) invoegen, luidende:

“e/1. Het Instituut werkt samen met de in de deelstaten bestaande instanties die zich inzetten voor de bevordering en de verdediging van de rechten van de mens, alsook met de verenigingen van het middenveld die zich toeleggen op de rechten van de mens.”

VERANTWOORDING

Het amendement verduidelijkt dat, binnen de grenzen van zijn mandaat, de samenwerking tussen het Instituut en de actoren die kwesties inzake de bevordering en de verdediging van de rechten van de mens behandelen, zoals bepaald in artikel 7, deel uitmaakt van de kernopdrachten van het Instituut.

N° 15 DE MME **WATERSCHOOT** ET M. **DE VRIENDT ET CONSORTS**

Art. 5

Insérer un point e/1), rédigé comme suit:

“e/1. L’Institut collabore avec les organismes de promotion et de défense des droits humains des entités fédérées et avec la société civile active en matière de droits humains.”

JUSTIFICATION

L'amendement précise que, dans les limites de son mandat, la collaboration entre l'Institut et les acteurs traitant de questions de promotion et de défense des droits humains, prévue à l'article 7, fait partie des missions intégrantes de l'Institut.

Véronique **WATERSCHOOT** (Ecolo-Groen)
Wouter **DE VRIENDT** (Ecolo-Groen)
Georges **DALLEMAGNE** (cdH)

Nr. 16 VAN MEVROUW WATERSCHOOT EN DE HEER DE VRIENDT**Art. 10**

In § 2, 7°, de woorden “beslissen om de gevallen bedoeld in artikel 6, § 4, al dan niet aanhangig te maken bij de Raad van State of het Grondwettelijk Hof” **aanvullen met de woorden** “*of elk rechtscollege*”.

VERANTWOORDING

Ingevolge amendement nr. 13 ter vervanging van artikel 6, § 4, dat het Instituut in de mogelijkheid stelt in rechte op te treden bij een gerechtelijk rechtscollege, beoogt het amendement te verduidelijken dat de Raad van Bestuur de beslissing zal nemen om een zaak al dan niet bij die rechtscolleges aanhangig te maken, zoals dat gebeurt voor de aanhangigmaking bij de Raad van State en bij het Grondwettelijk Hof.

N° 16 DE MME WATERSCHOOT ET M. DE VRIENDT**Art. 10**

Au § 2, 7°, entre les mots “décider ou non de saisir le Conseil d’État ou la Cour constitutionnelle” **et les mots** “dans les cas visés à l’article 6, § 4”, **insérer les mots** “*ou toute juridiction*”.

JUSTIFICATION

En conséquence de l’amendement n° 13 remplaçant l’article 6, § 4, qui permet à l’Institut d’agir en justice devant toute juridiction judiciaire, l’amendement précise que c’est le Conseil d’administration qui prendra la décision ou non de saisir ces juridictions, tout comme il le fait pour la saisine du Conseil d’État et de la Cour constitutionnelle.

Véronique WATERSCHOOT (Ecolo-Groen)
Wouter DE VRIENDT (Ecolo-Groen)

Nr. 17 VAN MEVROUW **WATERSCHOOT** EN DE HEER **DE VRIENDT c.s.**

Art. 11

Paragraaf 10 vervangen door wat volgt:

“§ 10. De Raad van bestuur kan één van zijn leden slechts van zijn mandaat ontheffen indien dat lid op ernstige wijze is tekortgeschoten of niet langer aan de vereisten voor de uitvoering van zijn taken voldoet.

Een lid van de Raad van bestuur kan niet van zijn mandaat worden ontheven voor meningen die hij uit bij het vervullen van zijn functies.

De nadere regels voor elke beslissing die ertoe strekt een lid van de Raad van bestuur van zijn mandaat te ontheffen, worden uiteengezet in het huishoudelijk reglement zoals bedoeld in artikel 10, § 3.”

VERANTWOORDING

Zodra de Raad van bestuur door de Kamer van volksvertegenwoordigers is aangesteld, moet hij in alle onafhankelijkheid kunnen handelen. Derhalve moet de Raad van bestuur belast zijn met de procedure om één van zijn leden eventueel van zijn mandaat te ontheffen. Die nadere regels worden uiteengezet in het huishoudelijk reglement zoals bedoeld in artikel 10, § 3.

N° 17 DE MME **WATERSCHOOT** ET M. **DE VRIENDT ET CONSORTS**

Art. 11

Remplacer le paragraphe 10 par ce qui suit:

“§ 10. Le Conseil d’administration ne peut relever un de ses membres de ses fonctions que s’il a commis une faute grave ou s’il ne remplit plus les conditions nécessaires à l’exercice de ses fonctions.

Un membre du Conseil d’administration ne peut être relevé de ses fonctions pour des opinions qu’il exprime dans l’exercice de ses fonctions.

Les modalités de toute décision visant à relever de ses fonctions un membre du Conseil d’Administration sont précisées dans le règlement d’ordre intérieur visé à l’article 10, § 3.”

JUSTIFICATION

Une fois désigné par la Chambre des représentants, le Conseil d’administration doit pouvoir agir en toute indépendance. Dès lors, c’est le Conseil d’administration qui doit être chargé de la procédure visant, éventuellement, à relever un de ses membres de ses fonctions. Ces modalités sont précisées dans le règlement d’ordre intérieur visé à l’article 10, § 3.

Véronique **WATERSCHOOT** (Ecolo-Groen)
Wouter **DE VRIENDT** (Ecolo-Groen)
Georges **DALLEMAGNE** (cdH)

Nr. 18 VAN MEVROUW **WATERSCHOOT** EN DE HEER **DE VRIENDT**

Art. 20

Het eerste lid aanvullen met de volgende zin:

“Die dotatie moet de werking van het Instituut mogelijk maken, ook wanneer een eventuele samenvoeging van diensten en infrastructuur van het Instituut met andere federale instellingen die bevoegd zijn voor mensenrechten niet mogelijk of werkbaar zou zijn.”

VERANTWOORDING

In zijn advies IF2018/1453 benadrukt de Inspectie van Financiën dat de huidige budgettaire raming van de regering impliceert dat het Instituut zijn diensten en infrastructuur zou delen met MYRIA, Unia en het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen. Daarom zijn de kosten voor de huisvesting en voor de installatie van het personeel en de lopende kosten of de kosten voor de ondersteunende diensten niet in de raming opgenomen. Een dergelijke samenwerking lijkt weliswaar efficiënt, maar het is thans niet gewaarborgd dat die zal kunnen plaatsvinden.

Bijgevolg strekt het amendement ertoe te verduidelijken dat de dotatie het Instituut in elk geval de mogelijkheid moet bieden zijn opdrachten uit te voeren, ongeacht de bevestiging, en de tijd die voor die bevestiging nodig is, dat een eventuele structurele samenwerking met de voornoemde instellingen al dan niet zal plaatsvinden. Het heeft immers geen zin een Instituut op te richten indien het niet over de nodige werkingsmiddelen kan beschikken.

N° 18 DE MME **WATERSCHOOT** ET M. **DE VRIENDT**

Art. 20

Compléter l’alinéa 1er par la phrase suivante:

“Cette dotation doit permettre le fonctionnement de l’Institut, y compris dans le cas où une mutualisation éventuelle de services et d’infrastructures entre l’Institut et d’autres organes fédéraux compétents en matière de droits humains ne serait pas possible ou opérationnelle.”

JUSTIFICATION

Dans son avis IF2018/1453, l’Inspection des finances souligne que l’estimation budgétaire actuelle du gouvernement implique un partage de services et d’infrastructures avec MYRIA, Unia et l’Institut pour l’égalité des femmes et des hommes. En ce sens, les frais de logement, d’installation du personnel, de charges courantes ou de services d’appui, ne sont pas intégrés à l’estimation. Une telle collaboration paraît effectivement un scénario efficient, mais les garanties de sa mise en œuvre ne sont aujourd’hui pas acquises.

En conséquence, l’amendement vise à préciser que la dotation devra dans tous les cas permettre à l’Institut d’exercer ses missions, indépendamment de la confirmation ou non, et du temps nécessaire à cette confirmation, d’une éventuelle collaboration structurelle avec les organismes précités. Il n’y a en effet pas lieu de créer un Institut qui ne pourrait disposer de moyens de fonctionnement nécessaires.

Véronique **WATERSCHOOT** (Ecolo-Groen)
Wouter **DE VRIENDT** (Ecolo-Groen)

Nr. 19 VAN MEVROUW **WATERSCHOOT** EN DE HEER **DE VRIENDT c.s.**

Art. 22

Dit artikel vervangen door wat volgt:

“Art. 22. De eerste betaling zoals bedoeld in artikel 20 zal uiterlijk 5 maanden na de inwerkingtreding van de wet worden verricht, ten belope van een derde van het jaarlijkse budget.”

VERANTWOORDING

Het amendement strekt ertoe de termijn te verduidelijken waarbinnen het Instituut de eerste betaling van zijn dotatie moet ontvangen. Aangezien de Raad van Bestuur uiterlijk vier maanden na de inwerkingtreding van de wet wordt aangewezen, wordt voorgesteld de middelen uiterlijk vijf maanden na de inwerkingtreding van de wet beschikbaar te maken, ten einde het Instituut in de mogelijkheid te stellen zijn opdrachten onverwijld uit te voeren.

N° 19 DE MME **WATERSCHOOT** ET M. **DE VRIENDT ET CONSORTS**

Art. 22

Remplacer cet article par ce qui suit:

“Art. 22. Le premier paiement prévu à l'article 20 sera effectué au plus tard 5 mois après l'entrée en vigueur de la présente loi, ce à concurrence d'un tiers du budget annuel.”

JUSTIFICATION

L'amendement précise le délai dans lequel l'Institut doit recevoir le premier versement de sa dotation. Le Conseil d'administration étant désigné au plus tard quatre mois après l'entrée en vigueur de la présente loi, il est proposé que les moyens soient disponibles au plus tard cinq mois après l'entrée en vigueur de la loi, ceci afin de permettre à l'Institut de réaliser ses missions sans délai.

Véronique **WATERSCHOOT** (Ecolo-Groen)
Wouter **DE VRIENDT** (Ecolo-Groen)
Georges **DALLEMAGNE** (cdH)

Nr. 20 VAN DE HEER **DALLEMAGNE**

Art. 20

Na artikel 20 een hoofdstuk 2/1 invoegen, met als opschrift:

“Wijzigingen aan de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie”.

N° 20 DE M. **DALLEMAGNE**

Art. 20

Après l’article 20, insérer un chapitre 2/1 intitulé:

“Modifications à la loi du 10 mai 2007 tendant à lutter contre certaines formes de discrimination”.

Georges **DALLEMAGNE** (cdH)

Nr. 21 VAN DE HEER **DALLEMAGNE**Art. 20/1 (*nieuw*)

In het voormelde hoofdstuk 2/1, een artikel 20/1 invoegen, luidende:

“Art. 20/1. In artikel 29 van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in § 1 worden de woorden “, met uitzondering van geschillen die betrekking hebben op discriminatie op grond van taal” opgeheven;

2° paragraaf 2 wordt opgeheven.”

VERANTWOORDING

Deze amendementen strekken ertoe UNIA de bevoegdheid te geven om discriminatie op grond van taal te behandelen.

Er wordt immers al bijna twaalf jaar gewacht op het koninklijk besluit tot aanwijzing van het orgaan dat bevoegd is om kennis te nemen van dergelijke discriminatie. Niets rechtvaardigt die vertraging en het gebrek aan een ter zake bevoegd orgaan.

Die bevoegdheid had aan het NIRM kunnen worden toegerekend, mocht dat uitgebreide bevoegdheden hebben gekregen met betrekking tot klachtenbehandeling, naar het voorbeeld van die waarover UNIA beschikt. Aangezien de indieners van het wetsvoorstel daar niet voor hebben gekozen, lijkt de beste oplossing erin te bestaan die bevoegdheid toe te kennen aan UNIA, dat inzake discriminatiebehandeling al over bevoegdheden en over een uitgebreide ervaring beschikt, zodat een geschikte behandeling van discriminatie op grond van taal stellig gewaarborgd is.

N° 21 DE M. **DALLEMAGNE**Art. 20/1 (*nouveau*)

Dans le chapitre 2/1 précité, insérer un article 20/1, rédigé comme suit:

“Art. 20/1. Dans l'article 29 de la loi du 10 mai 2007 tendant à lutter contre certaines formes de discrimination, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le § 1er, les mots “, à l'exception des litiges basés sur une discrimination fondée sur la langue” sont abrogés;

2° le § 2 est abrogé.”

JUSTIFICATION

Par ces amendements, nous souhaitons confier à UNIA la compétence pour traiter des discriminations fondées sur la langue.

Cela fait, en effet, près de douze ans que l'on attend que soit pris l'arrêté royal devant désigner l'organisme compétent pour connaître de ce type de discrimination sans qu'aucune raison ne justifie ce retard ni l'absence d'organisme compétent en la matière.

Cette compétence aurait pu être attribuée à l'INDH si celui-ci s'était vu conférer des compétences larges dans le traitement des plaintes, à l'instar de celles dont dispose UNIA. Comme tel n'est pas le choix qui a été opéré par les auteurs de la proposition, il nous apparaît que le meilleur choix consiste à attribuer cette compétence à UNIA qui dispose déjà de compétences et d'une expérience importante dans le traitement des discriminations, ce qui offre toutes les garanties d'un traitement approprié des discriminations fondées sur la langue.

Georges **DALLEMAGNE** (cdH)